

ἐρευνήσον καὶ ἴδε³⁶ ὅτι προφήτης ἐκ τῆς Γαλι-
λαίας³⁷ οὐκ ἐγήγερται³⁸.

³⁹ Καὶ ἐπορεύθη⁴⁰ ἕκαστος εἰς τὸν οἶκον⁵³
αὐτοῦ. Ἰησοῦς δὲ ἐπορεύθη εἰς τὸ ὄρος τῶν VIII.
ἐλαιῶν. ὄρθρου δὲ πάλιν παρεγένετο εἰς τὸ ²
ιερόν, καὶ πᾶς ὁ λαὸς ἤρχετο πρὸς αὐτόν· καὶ
καθίσας ἐδίδασκεν αὐτούς. ἄγουσι δὲ οἱ γραμ- ³
ματεῖς καὶ οἱ Φαρισαῖοι πρὸς αὐτόν¹ γυναῖκα
ἐν² μοιχείᾳ κατειλημμένην, καὶ στήσαντες αὐ-
τήν ἐν μέσῳ, λέγουσιν αὐτῷ, Δικάσκαλε, αὕτη ⁴
ἡ γυνὴ κατεiléφθη³ ἐπαυτοφώρῳ μοιχευομένη.
ἐν δὲ τῷ νόμῳ Μωσῆς ἡμῖν ἐνετείλατο τὰς τοι- ⁵
αύτας λιθοβολεῖσθαι⁴. σὺ οὖν τί λέγεις⁵; τοῦ- ⁶
το δὲ ἔλεγον πειράζοντες αὐτόν, ἵνα ἔχωσι κα-
τηγορεῖν αὐτοῦ. ὁ δὲ Ἰησοῦς κάτω κύψας, τῷ
δακτύλῳ ἔγραφεν⁶ εἰς τὴν γῆν, μὴ προσποιού-
μενος⁷. ὡς δὲ ἐπέμενον ἐρωτῶντες αὐτόν, ἀνα- ⁷
κύψας εἶπε πρὸς αὐτούς, Ὁ ἀναμάρτητος ὑμῶν,
πρῶτος τὸν⁸ λίθον ἐπ' αὐτῇ βαλέτω. καὶ πᾶ- ⁸
λιν κάτω κύψας⁹ ἔγραφεν εἰς τὴν γῆν. οἱ δέ, ⁹
ἀκούσαντες, καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχό-
μενοι¹⁰, ἐξήρχοντο εἰς καθ' εἰς, ἀρξάμενοι ἀπὸ
τῶν πρεσβυτέρων ἕως τῶν ἐσχάτων· καὶ κατε-
λείφθη μόνος ὁ Ἰησοῦς, καὶ ἡ γυνὴ ἐν μέσῳ
ἐστῶσα¹¹. ἀνακύψας δὲ ὁ Ἰησοῦς, καὶ μηδένα ¹⁰
θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός,¹² εἶπεν αὐτῇ Ἡ
γυνὴ, ποῦ εἰσιν ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου¹³; οὐ-
δεῖς σε κατέκρινεν; ἡ δὲ εἶπεν, Οὐδεῖς, Κύριε. ¹¹
εἶπε δὲ αὐτῇ¹⁴ ὁ Ἰησοῦς, Οὐδὲ ἐγὼ σε κατα-
κρίνω· πορεύου καὶ¹⁵ μηκέτι ἀμάρτανε.

³⁶ (Marg. ἴδε· ὅτι) ³⁷ ἐκ τῆς Γαλιλαίας προφήτης ³⁸ ἐγεί-
ρεται ³⁹ The paragraph comprising ch. vii. 53 to ch. viii. 11 is
set within brackets in the text, and virtually rejected in the marg.

⁴⁰ ἐπορεύθησαν ¹ om. πρὸς αὐτόν ² ἐπὶ ³ κατείληπται
⁴ λιθάζειν ⁵ add περὶ αὐτῆς ⁶ κατέγραφεν ⁷ om. μὴ
προσποιούμενος ⁸ om. τὸν ⁹ add τῷ δακτύλῳ ¹⁰ om.,
καὶ ὑπὸ τῆς συνειδήσεως ἐλεγχόμενοι, ¹¹ οὕσα (for ἐστῶσα)
¹² om., καὶ μηδένα θεασάμενος πλὴν τῆς γυναικός, ¹³ om.
ἐκεῖνοι οἱ κατήγοροί σου ¹⁴ om. αὐτῇ ¹⁵ ἀπὸ τοῦ νῦν (for καὶ)

- 12 Πάλιν οὖν ὁ Ἰησοῦς αὐτοῖς ἐλάλησε λέγων, Ἐγὼ εἰμι τὸ φῶς τοῦ κόσμου· ὁ ἀκολουθῶν ἐμοὶ οὐ μὴ περιπατήσει¹⁶ ἐν τῇ σκοτίᾳ, ἀλλ' ἔξει τὸ φῶς τῆς ζωῆς. εἶπον οὖν αὐτῷ οἱ Φαρισαῖοι, Σὺ περὶ σεαυτοῦ μαρτυρεῖς· ἡ μαρτυρία σου οὐκ ἔστιν ἀληθής. ἀπεκρίθη Ἰησοῦς καὶ εἶπεν αὐτοῖς, Κὰν ἐγὼ μαρτυρῶ περὶ ἑμαυτοῦ, ἀληθής ἐστιν ἡ μαρτυρία μου· ὅτι οἶδα πόθεν ἦλθον, καὶ ποῦ ὑπάγω· ὑμεῖς δὲ οὐκ οἶδατε πόθεν ἔρχομαι, καὶ¹⁷ ποῦ ὑπάγω. ὑμεῖς κατὰ τὴν σάρκα κρίνετε· ἐγὼ οὐ κρίνω οὐδένα. καὶ ἐὰν κρίνω δὲ ἐγώ, ἡ κρίσις ἡ ἐμὴ ἀληθής ἐστιν· ὅτι ὁ μόνος οὐκ εἰμί, ἀλλ' ἐγὼ καὶ ὁ πέμψας με πατήρ. καὶ ἐν τῷ νόμῳ δὲ τῷ ὑμέτερῳ γέγραπται ὅτι δύο ἀνθρώπων ἡ μαρτυρία ἀληθής ἐστιν. ἐγὼ εἰμι ὁ μαρτυρῶν περὶ ἑμαυτοῦ, καὶ μαρτυρεῖ περὶ ἐμοῦ ὁ πέμψας με πατήρ. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Ποῦ ἐστιν ὁ πατήρ σου; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, Οὐτε ἐμὲ οἶδατε, οὐτε τὸν πατέρα μου· εἰ ἐμὲ ᾔδειτε, καὶ τὸν πατέρα μου ᾔδειτε ἄν. ταῦτα τὰ ῥήματα ἐλάλησεν ὁ Ἰησοῦς¹⁸ ἐν τῷ γαζοφυλακίῳ, διδάσκων ἐν τῷ ἱερῷ· καὶ οὐδεὶς ἐπίασεν αὐτόν, ὅτι οὐπω ἐληλύθει ἡ ὥρα αὐτοῦ.
- 21 Εἶπεν οὖν πάλιν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς¹⁸, Ἐγὼ ὑπάγω, καὶ ζητήσετέ με, καὶ ἐν τῇ ἁμαρτίᾳ ὑμῶν ἀποθανεῖσθε· ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν. 22 ἔλεγον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι, Μήτι ἀποκτενεῖ ἑαυτόν, ὅτι λέγει, Ὅπου ἐγὼ ὑπάγω, ὑμεῖς οὐ δύνασθε ἐλθεῖν; 23 καὶ εἶπεν¹⁹ αὐτοῖς, Ὑμεῖς ἐκ τῶν κάτω ἐστέ, ἐγὼ ἐκ τῶν ἄνω εἰμί· ὑμεῖς ἐκ τοῦ κόσμου τούτου ἐστέ, 24 ἐγὼ οὐκ εἰμί ἐκ τοῦ κόσμου τούτου. εἶπον οὖν ὑμῖν ὅτι ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν· ἐὰν

16 περιπατήσει

17 ἢ

18 οἱμ. ὁ Ἰησοῦς

19 ἔλεγεν

γὰρ μὴ πιστεύσητε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ἀποθανεῖσθε ἐν ταῖς ἁμαρτίαις ὑμῶν. ἔλεγον οὖν αὐτῷ, Σὺ τίς εἶ; ²⁵ καὶ ²⁰ εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Τὴν ἀρχὴν ὃ ²¹ τι καὶ λαλῶ ὑμῖν. πολλὰ ἔχω περὶ ὑμῶν λαλεῖν καὶ ²⁶ κρίνειν· ἀλλ' ὁ πέμψας με ἀληθής ἐστι, καὶ γὰρ ἃ ἤκουσα παρ' αὐτοῦ, ταῦτα λέγω ²² εἰς τὸν κόσμον. οὐκ ²⁷ ἔγνωσαν ὅτι τὸν πατέρα αὐτοῖς ἔλεγεν. εἶπεν οὖν ²³ αὐτοῖς ²³ ὁ Ἰησοῦς, Ὅταν ὑψώσῃτε τὸν υἱὸν τοῦ ἀνθρώπου, τότε γνώσεσθε ὅτι ἐγὼ εἰμι, ²⁴ καὶ ἀπ' ἑμαντοῦ ποιῶ οὐδέν, ἀλλὰ καθὼς ἐδίδαξέ με ὁ πατήρ μου ²⁵, ταῦτα λαλῶ. καὶ ὁ πέμψας με μετ' ²⁹ ἐμοῦ ἐστιν· οὐκ ἀφήκέ με μόνον ὁ πατήρ ²⁶, ὅτι ἐγὼ τὰ ἀρεστὰ αὐτῷ ποιῶ πάντοτε. ταῦτα αὐτοῦ λα- ³⁰ λούντος πολλοὶ ἐπίστευσαν εἰς αὐτόν.

Ἐλεγεν οὖν ὁ Ἰησοῦς πρὸς τοὺς πεπιστευκότας ³¹ αὐτῷ Ἰουδαίους, Ἐὰν ὑμεῖς μείνητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθῶς μαθηταί μου ἐστέ· καὶ γνώσεσθε ³² τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς. ἀπεκρίθησαν αὐτῷ ²⁷, Σπέρμα Ἀβραάμ ἐσμεν, καὶ ³³ οὐδενὶ δεδουλεύκαμεν πώποτε· πῶς σὺ λέγεις ὅτι Ἐλεύθεροι γενήσεσθε; ἀπεκρίθη αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, ³⁴ Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ὅτι πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἁμαρτίαν δοῦλός ἐστι τῆς ἁμαρτίας. ὁ δὲ δοῦλος οὐ ³⁵ μένει ἐν τῇ οἰκίᾳ εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ υἱὸς μένει εἰς τὸν αἰῶνα. ἐὰν οὖν ὁ υἱὸς ὑμᾶς ἐλευθερώσῃ, ὥντως ³⁶ ἐλεύθεροι ἔσεσθε. οἶδα ὅτι σπέρμα Ἀβραάμ ἐστε· ³⁷ ἀλλὰ ζητεῖτέ με ἀποκτεῖναι, ὅτι ὁ λόγος ὁ ἐμὸς οὐ χωρεῖ ἐν ὑμῖν. ἐγὼ δ' ²⁸ ἐώρακα παρὰ τῷ πατρί μου ²⁹, ³⁸ λαλῶ· καὶ ὑμεῖς οὖν ὃ ἐώρακατε ³⁰ παρὰ τῷ πατρί ³¹

²⁰ om. καὶ²¹ Marg. ὅτι²² λαλῶ²³ om. αὐτοῖς²⁴ (Marg. · for ·)²⁵ om. μου²⁶ om. ὁ πατήρ²⁷ πρὸς

αὐτόν

²⁸ ἃ ἐγὼ²⁹ om. μου³⁰ ἃ ἠκούσατε³¹ τοῦ πατρός

39 ὑμῶν³², ποιεῖτε. ἀπεκρίθησαν καὶ εἶπον αὐτῷ,
 Ὁ πατὴρ ἡμῶν Ἀβραάμ ἐστι. λέγει αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς, Εἰ τέκνα τοῦ Ἀβραάμ ἦτε³³, τὰ ἔργα τοῦ
 40 Ἀβραάμ ἐποιεῖτε³⁴ ἄν³⁵. νῦν δὲ ζητεῖτέ με ἀπο-
 κτεῖναι, ἄνθρωπον ὃς τὴν ἀλήθειαν ὑμῖν λελάληκα,
 ἣν ἤκουσα παρὰ τοῦ Θεοῦ. τοῦτο Ἀβραάμ οὐκ
 41 ἐποίησεν. ὑμεῖς ποιεῖτε τὰ ἔργα τοῦ πατρὸς ὑμῶν.
 εἶπον οὖν³⁶ αὐτῷ, Ἡμεῖς ἐκ πορνείας οὐ γεγεννήμεθα³⁷.
 42 ἓνα πατέρα ἔχομεν, τὸν Θεόν. εἶπεν αὐτοῖς ὁ
 Ἰησοῦς, Εἰ ὁ Θεὸς πατὴρ ὑμῶν ἦν, ἠγαπᾶτε ἄν
 ἐμέ. ἐγὼ γὰρ ἐκ τοῦ Θεοῦ ἐξῆλθον καὶ ἦκω. οὐδὲ
 γὰρ ἀπ' ἐμαυτοῦ ἐλήλυθα, ἀλλ' ἐκεῖνός με ἀπέ-
 43 στείλει. διατί τὴν λαλίαν τὴν ἐμὴν οὐ γινώσκετε;
 44 ὅτι οὐ δύνασθε ἀκούειν τὸν λόγον τὸν ἐμόν. ὑμεῖς
 ἐκ³⁸ πατρὸς τοῦ διαβόλου ἐστέ, καὶ τὰς ἐπιθυμίας
 τοῦ πατρὸς ὑμῶν θέλετε ποιεῖν. ἐκεῖνος ἀνθρω-
 ποκτόνος ἦν ἀπ' ἀρχῆς, καὶ ἐν τῇ ἀληθείᾳ οὐχ
 ἔστηκεν³⁹, ὅτι οὐκ ἔστιν ἀλήθεια ἐν αὐτῷ. ὅταν
 λαλῇ τὸ ψεῦδος, ἐκ τῶν ιδίων λαλεῖ. ὅτι ψεύστης
 45 ἐστὶ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ. ἐγὼ δὲ ὅτι τὴν ἀλήθειαν
 46 λέγω, οὐ πιστεύετε μοι. τίς ἐξ ὑμῶν ἐλέγχει με
 περὶ ἁμαρτίας; εἰ δὲ⁴⁰ ἀλήθειαν λέγω, διατί ὑμεῖς
 47 οὐ πιστεύετε μοι; ὁ ὢν ἐκ τοῦ Θεοῦ τὰ ῥήματα τοῦ
 Θεοῦ ἀκούει. διὰ τοῦτο ὑμεῖς οὐκ ἀκούετε, ὅτι ἐκ
 48 τοῦ Θεοῦ οὐκ ἐστέ. ἀπεκρίθησαν οὖν⁴¹ οἱ Ἰουδαῖοι
 καὶ εἶπον αὐτῷ, Οὐ καλῶς λέγομεν ἡμεῖς ὅτι
 49 Σαμαρείτης εἶ σύ, καὶ δαιμόνιον ἔχεις; ἀπεκρίθη
 Ἰησοῦς, Ἐγὼ δαιμόνιον οὐκ ἔχω, ἀλλὰ τιμῶ τὸν
 50 πατέρα μου, καὶ ὑμεῖς ἀτιμάζετε με. ἐγὼ δὲ οὐ
 ζητῶ τὴν δόξαν μου. ἔστιν ὁ ζητῶν καὶ κρίνων.

³² om. ὑμῶν ³³ (-ἀμ) ἐστε ³⁴ Marg. ποιεῖτε ³⁵ om. ἄν
³⁶ om. οὖν ³⁷ οὐκ ἐγεννήθημεν ³⁸ add τοῦ ³⁹ οὐκ
 ἔστηκεν text, not marg. ⁴⁰ om. δὲ ⁴¹ om. οὖν

ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, εἴαν τις τὸν λόγον τὸν ἐμὸν ⁵¹
 τηρήσῃ, θάνατον οὐ μὴ θεωρήσῃ εἰς τὸν αἰῶνα.
 εἶπον οὖν ⁴² αὐτῷ οἱ Ἰουδαῖοι, Νῦν ἐγνώκαμεν ὅτι ⁵²
 δαιμόνιον ἔχεις. Ἀβραὰμ ἀπέθανε καὶ οἱ προφη-
 ται, καὶ σὺ λέγεις, Ἐάν τις τὸν λόγον μου τηρήσῃ,
 οὐ μὴ γεύσεται ⁴³ θανάτου εἰς τὸν αἰῶνα. μὴ σὺ ⁵³
 μέλλων εἶ τοῦ πατρὸς ἡμῶν Ἀβραάμ, ὅστις ἀπέ-
 θανε; καὶ οἱ προφηῇται ἀπέθανον· τίνα σεαυτὸν
 σὺ ⁴⁴ ποιεῖς; ἀπεκρίθη Ἰησοῦς, Ἐὰν ἐγὼ δοξάζω ⁵⁴
 ἐμαυτόν, ἡ δόξα μου οὐδέν ἐστιν· ἔστιν ὁ πατήρ
 μου ὁ δοξάζων με, ὃν ὑμεῖς λέγετε ὅτι Θεὸς ὑμῶν
 ἐστι, καὶ οὐκ ἐγνώκατε αὐτόν· ἐγὼ δὲ οἶδα αὐτόν, ⁵⁵
 καὶ εἰπὼ ὅτι οὐκ οἶδα αὐτόν, ἔσομαι ὅμοιος
 ὑμῶν, ψεύστης· ἀλλ' οἶδα αὐτόν, καὶ τὸν λόγον
 αὐτοῦ τηρῶ. Ἀβραὰμ ὁ πατήρ ὑμῶν ἡγαλλιά- ⁵⁶
 σατο ἵνα ἴδῃ τὴν ἡμέραν τὴν ἐμήν, καὶ εἶδε καὶ
 ἐχάρη. εἶπον οὖν οἱ Ἰουδαῖοι πρὸς αὐτόν, Πεν- ⁵⁷
 τήκοντα ἔτη οὐπω ἔχεις, καὶ Ἀβραὰμ ἐώρακας;
 εἶπεν αὐτοῖς ὁ Ἰησοῦς, Ἀμὴν ἀμὴν λέγω ὑμῖν, ⁵⁸
 πρὶν Ἀβραὰμ γενέσθαι, ἐγὼ εἰμι. ἦραν οὖν λίθους ⁵⁹
 ἵνα βάλωσιν ἐπ' αὐτόν· Ἰησοῦς δὲ ἐκρύβη, καὶ
 ἐξῆλθεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ, διελθὼν διὰ μέσου αὐτῶν·
 καὶ παρῆγεν οὕτως ⁴⁵.

Καὶ παράγων εἶδεν ἄνθρωπον τυφλὸν ἐκ γενε- IX.
 τῆς. καὶ ἠρώτησαν αὐτόν οἱ μαθηταὶ αὐτοῦ λέ- ²
 γοντες, Ῥαββί, τίς ἥμαρτεν, οὗτος ἢ οἱ γονεῖς
 αὐτοῦ, ἵνα τυφλὸς γεννηθῇ; ἀπεκρίθη ὁ Ἰησοῦς, ³
 Οὔτε οὗτος ἥμαρτεν οὔτε οἱ γονεῖς αὐτοῦ· ἀλλ' ἵνα
 φανερωθῇ τὰ ἔργα τοῦ Θεοῦ ἐν αὐτῷ. ἐμεῖ ¹ δεῖ ⁴
 ἐργάζεσθαι τὰ ἔργα τοῦ πέμψαντός με ἕως ἡμέρα

⁴² *om.* οὖν ⁴³ γεύσεται ⁴⁴ *om.* σὺ ⁴⁵ *om.*, διελθὼν
 διὰ μέσου αὐτῶν· καὶ παρῆγεν οὕτως *text, not marg., which pre-*
fixes καὶ το διελθὼν and adds ἐπορεύετο after αὐτῶν ¹ ἡμᾶς